

Чурапчы
улуунун хаһыата

2002 он
БЭС ҮЙН
8 КҮНЭ
ЧЭПЛИЭР
№ 67 (8816)

(Бүтүүтэ. Иннин халыгт 66 №-гэр кэр)

2000-2004 он. бүрэн оролцууны утары оролцууны хүүхдүүдэд СР Президентин Программат аргыглан оролцуулдуга уонна илгэрлэмтита. Программат илгэрн бэрээбэ аргачылыр оргарн эргээр уонна практикешай дьахаллар кэмкэрч ылыналлар. СР осударственнай бюджетыгэр программаны олохор килэрчиг 65 мей.

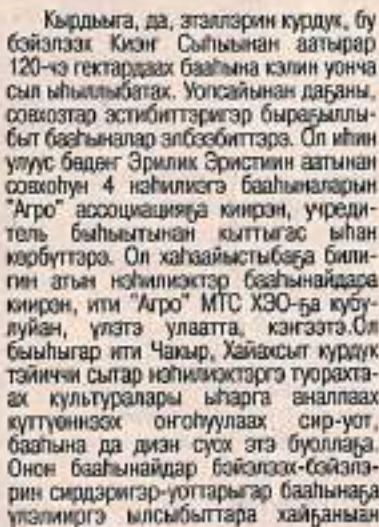
Дьюбус бизнеснэй өйүхүз. Кэлим справкэлазэн практикатын үзгэтиэхүз. 2001 с. СР-га дьюбус предпринимательство үзгэтиэхүз ахсаанара 72 тый. киши буюубут. Бу республикада үзгэтиэхүз дьон уолсай ахсаанын 15 % тэнхэлэр. Дьюбус предпринимателарга үзгэтиэхүз дьон ахсаана 3,3 тый. элбэгтэ уонна бергэ 24 тый. 900 кишиэхүз тиймдэ. Биридмилзэн предпринимателар негизмилзэннэ дьарыстах буюулутугар улаан орулуу оонноотугар. Кишилэр ахсаанара бюс сүл илгизэр балтараа төгүл улаатта. 2001 с. санатугар дьюбус предпринимателар ахсаанара тый хайыыстыБелгилэ

CP-га 721 ГЛГ уонна 1352 государственной таргита эинэр, 11 салайааччы аттестацияны барбыта, 41 контракт тулармилыгыта, оһо 40 контракт субулузунгыта сылдьар. 2002-2003 сс. государственной уонна муниципальной предпритиялары приватизациялаахын государственной программата олохто киллэрэллээ.

М. ГЕРАСИМОВА,
"Знание" общество улуустары территория
сөбүдүссөт.

М. ГЕРАСИМОВА,

**"Знание" общество улуустары тарыхтан
сыйынды.**

Холбоо, манна Часыртан ини-бини Николай уонна Алексей Елисеевтар "Эрдэ бурдукка үлэли илликит", -- дэһэллэр. Оттон Алексей: "Мин севялка кэннигэр турааччы үлэһилин", -- дии-күллэрэр. Хайахсыттан сылдыар Эдуард

"Дылегей" хайраамыстыз оюн бурдугу талынан хоргоолуулан дьярктанар. Билырын, бастаы сыйларыгар, 3,5 гектарга омордубут буол-
лаларына, быһыл кыргатан 7 гектарга
тиэрдэр булланнаахтар. Николья Ни-
колеевич байтайт олутыгар адырдыр
такайдына, юнилар ортолорутан са-
лын, багар, кини кудук гектар асыт-
тан 100-126 центнер хоргоолуу
үлүтүн ылан, олохтообут уоһа аныа-
ха дизри улуска юнимен да алдыа-
лык рекорду кучорар механикага-
лар үлүхтэста тудала.

Огтон бийлги бурдугу кооперацин-
лаган аан бастаан ыһар уонна илхис
сылларыгар хортусуһуу олордор
баһынайдарга бийылгы сыл санаа хо-
ту баатһаа, үлүмүлээх буолһар ханын
дизм беа саналаах арахабыт.

С.СМИРНОВА.

Хаартыскаларга: бааһынага--үс
нэллнхэ кооперациялаһан үлэһини
бааһынай хайааныстыбаларыи бурдуу
үүлэһэһчүүлэрэ.

Бааһымайдар оннук булбут "Агро" С ХЭО-тан тусла барарга тобо ман- х хрүсүннүх санаммыттарын ис

Бааһынай хангайыстыбаларыгар

Билэги бэйэбит өтүүбүтүтүн эмиз
"Сиргэ үлэлээхэ", -- дигэн, дыа, бу бас
таны холонубут. Ыраас, кондициялаа-
сизмэни ыһабыт. Ардактаах сүл буол-
лаһына, үлүүнү кэтэһэбит. -- дигэн.

Аныг техника сайдыг үйлдигэр хэс түөлбэ айм анал техникаларга-комбайнга, уу баһар, килил тэйэр, о. д. а. массынналарга идэтийн үлэсэн дьон-сэргэ биһирэбилин, металын ылар механизаторлар баар буолаллар. Бир он-нук киһинэн Одьулунга уу баһар массыннага өр сылга үтүө субастаастык, халбагна-абакка үлэстэбит Алексей Харлампьевич Яковлев буолар.

Яковлевтар төрүт-уус Одьулун олохтоохторо. Олохсуй-бүт түөлбэлэре Сутуруолаах этэ. Алексей Яковлевтар дьэс кэргэн 9 оҕолоруттан төрдүтүнэн төрөөбүтэ. Аҕалара Харлампий эрдэ өлөн, оҕолору иити, үөрэттэрин ийэлэригэр сүктэриллибитэ. Мария Дмитриевна колхоз тутуах үлэһитэ, бастыг манньыкыта этэ. Очотооу Советскай былаас кэмгэр кырымчыктык оҕолор ыаллар оҕолорун иитиһэ госу-дарство көмөлөһөр-посо-бие телүүр, интернакка оҕол-дон үөрэттэрэрэ. Онон киһи-лэр сүлүхтэригэр туруулары-гар ити улахан оруолламыта.

Алексей Одьулун аҕыс кы-лаастаах оҕолотун кэнниттэн салгы Дирингэ үөрөнөн орто оскуоланы бүтүрбүтэ. Оскуо-лаҕа үөрэнэр сылларыгар ор-дук аҕсаан предметигэр си-тиһиллэбэ. Оройуоннаабы олимпиадаларга кытара, 1969 с. үөрэнэччилэр аҕсаанга токус олимпиадаларыгар ик-кис миэстэҕэ тахсыбыта. Оску-ола бастыг спортсмена. Оройуонга хайыһарга 10 км иккис, велосипедка 25 км үлүс, сүүрүүгэ 1500 м үлүс миэстэлэ-ри ылаттаабыта. Итини таһынан тустууга, волейболга, баскетболга эмиз кытара.

Орто оскуоланы бүтэрэн Ленин аатынан колхозка үлэһин

сылдан Советскай Армия кээкитигэр ыҕырыллыбыта. Дэгиттар сайдылаах ыҕат сулууспалыгар ытык иэһин чистээхтик толорбута. Итини сулууспалаабыт чааһын командоваһиета еф-рейтор А. Х. Яковлева мак-тал суруга, самбога курак-таһан призер буолбут диплома туһулууллар.

Демобилизацияланан төрөөбүт дойдуттар эргиллэн баран механизатор идэтин ыларга сорустанан, Одьулун-наабы СПТУ-га үөрэнэ киирби-тэ. 1975 с. ситиһиллээхтик үөрөнөн бүтэрэн кизг хайыс-халаах тракторист-машинист идэтин ылбыта. Ити сыл очо-тооу Карл Маркс аатынан со-вхоз директора С. П. Макаро-втын дуоһаар түһэрсэн үлэтин саҕалаабыт докумунугар 2 сыл совхозка салалта бары ту-руорар ирдэбиллэрин толору-ом общественной үлэлэргэ ак-тыбыйнадык кыттан үлэһим дьон илии баттаабыт. Оттон со-вхоз дирекцията бэйэтин өттүтэн сага үлэтин саҕалаан эрэр эдэр рабочайга биһир ый-даабы уолуска харчытанан көмө ыҕорбут. Дьэ, итинтэн ыла Алексей Харлампьевич би-ир да сыл өрөөбөккө араас ма-аркалаах техника уруулар оҕолорон төрөөбүт Одьулунугар күн бүгүмүгэр дьори үтүө субастаастык үлэһин сымдар.

Эдэр механизатор үлэтин бортовой ГАЗ-53 мааркалаах массынна суолперынан саҕа-лаабыта. Очотооу элбөх от-деленилаах совхоз колитин-барытын, араас кыһалбала-рын толуйан түүнэри-күнэри сүүрбүтэ. Үлэтин хара саҕалаабыттан Алексей техни-каҕа сыстаҕаһа, кыйара-кото-ро, туруоруммут сылын си-тиһиһэ дьулуурдааҕа билли-

Үчүгэй дьон туһунан кэпсимбит

"БАСТЫҢ МЕХАНИЗАТОРБЫТ, ЭРЭЛЛЭЭХ КИҢИБИТ!"

битэ. 1976 с., үлэстэбитин ик-кис сылыгар, онус пилитетка маннайгы сылыгар үлэтигэр урдук көрдөрүүтүн иһин совхоз дирекциятын Бочуотунай гра-мотатынан наҕараадалаабыта.

1979 с. совхоз салалтата бастыг механизаторга трактор уруулуун итэҕэйэр, 1980 с. со-вхозка, улууска биһир баста-кынан К-700 тракторга оҕолор. Одьулуннар аатырбыт бурдук-тарын эвентуттар үлэһир. Үлэ-тигэр олутуран, эвенто басты-гнардын аҕсааньгар киирэр. 1983 сыллаахка урдук үлүү эвентутун эвентуһунан ана-нар. Эвентону салайар кэмгэр сааскы ыһыны хаачыстыбала-ахтык ыһыны иһин совхоз са-

лалтатын махталынан бализ-таналлар, 1984 сыллаахка со-вхозка бастыһылар, оройуон чемпио-эвентут аатын ыла-лар. Маньаха Алексей Хар-лампьевич тэрийэр, түмэр та-лаана арылхайдык көстүбүтэ.

1985 сылтан тьа дьонутар-сэргэтигэр, ордук сүлү-ас ииттэччилэргэ олус улахан суолталаах, көмөлөх уу баһар массыннага суолпарынан аны-ыллар. Кырдык даһаны, очо-тооу совхозтар фермаларыгар сүлү долэй эрдэһинэ уу баһар массынна үлэһи биһир саамай суолталаахтара, саахаллам-мук үлэһиһинэ тын болтуруос буолара. Фермалары, кормо-цехтары күннэтэ уунан хаач-

чыһыллаахтара. Итинэ өссө элбөк аҕсааннах ко-тельнайлар томоко-хал-пакка үлэһиллэрин хаач-чыһыны эбэн кэбис. Онон водовозтарга бастыгтан-бастыг, эрэллэх суолпар-дар үлэһиллэрэ. Манна даһаны Алексей Харламп-ьевич үлэһин бэринилээхтик, урдук таһаарылаахтык үлэстэ-битэ. 1990 с. ГАЗ-53 мааркала-ах спец-массынналарга сыл-лаабы былаанн 133 бы-рыһан толорон оройуон чем-пион-суолпарын урдук аатын ылбыта. Эһилигитигэр 30866 тоһа-километры оҕолон иккис миэстэлэһимитэ.

Совхозтар үрэллэбиттэрин да кэнниттэн нэһилик салал-тата киһини үлэтигэр хааларга көрдөстүтүн ыһынан салгы үлэстэбитэ. Ыһылы-тобул-лу кэмгэр массыннаны оҕос-туу, саппаас чааһын булууу үкүтүгэр бэйэтигэр таһаайы-лара. Аны хаһаас кэмгэр төлөһимтө ыл баһылаа кийикэ эмиз биһир туһунан кыһалбаны үкүтэһэрэ. Ону ол дьэбөккө нэһилигин дьэһун-сэргэтин туһунан туруан туран үлэстэбитэ. Билигин үлэһин сымдар ЗИЛ-ММЗ мааркалаах массыннатын 1993 сыллаахка биэрбиттэрэ. Хаһаайынны сыһааннаһым, көрүнү-исти-нин үчүгэйтэн бу техника би-лигин да дьон туруктаах, нэһиликкэ тутуах болтурууу быһаарыа күннэтэ сүүрэр кы-ахтаах. Алексей Харлампьевич үлэһир төрүтэтигэр-дьэ-уот, коммуналь хаһаайс-тыба управлениетын Одьулун-наабы үчаастагар өр кэмгэ ме-ханигинан, үчааста маастары-нан үлэстэбит А. М. Кардашев-скайуона билигин маастары-нан үлэһин сымдар В. В. Ива-нов киһи үлэтин-хамнаһын,

киһилин хаачыстыбатын үрдүктүк сыһааннаһар: "Со-руйтар, ирдэһинэрэ сымды-ыбат, объектары бэйэтэ график быһытынан кэмгэр уунан хааччылар, техникатын көрүнэр-истинэр, онон ити болтуруоска салалта төбөтө ыалдыбат, биһир баар-суох бастыг механизаторбыт, эрэл-лэх киһибит!", — дэһэллэр.

А. Х. Яковлева нэһили-эһинэ үлэһит, киһи быһыты-нан улаханник убаастыар. Нэһилик салалтата ол да иһин киһикэ үлэтин үрдүктүк сыһа-лаан ГАЗ-53 массыннаны сыһа-натын түһэрсэн туран биэрбитэ. Төрөөбүт түөлбэтигэр байанай-даах булчут, бастыг сазыт, балыкыт быһытынан бил-лэр. Айылбаттан сылык, мын-дыр буолан, дьэһэтэ-уота, хаһаайстыбата уурбут-туппуг курдук оҕолуулаах. Кэргэнини-ин Февронья Дмитриевнанын 1986 сыллаахка холбоспугта-ра, 2 уол оҕолуохтор. Улахан уол Айтал улуустаабы гимна-зияга 8-с кылааска, Сандак Одьулуннаабы политехничес-кай лицейгэ 3-с кылааска үөрэ-нэлэр. Февронья Дмитриевна методист-учуутал, оскуола-ли-цейгэ аҕсаан учууталынан үлэ-һир. Саха ылын сизиринэн сүлү, салгы, сибиниһэ иит-тэлэр, оҕурут аһын оҕорду-калар. Алексей Харлампьевич олоһун ортоку омурбаһын — 50 сазыһын үлэ үлүгэр көрсөр. Ки-һикэ тус бэйэтигэр, дьэс кэр-гэнигэр, үлэлэригэр, үөрэхтэ-ригэр урдук ситиһиллэри, үөрүү-көтүү аргыстаах дьоллоок олоһу баһарыаһайн.

А. СЛЕПЦОВ.

Хартыскаҕа: А. Х. Яковлев.

УЛУУСТААҒЫ ВЕТЕРАННАР

II СПАРТАКИАДАЛАРЫН БАЛАҒЫАННЫТА

таастар.

Дьахталларга: 60 м -- 60-тан үһэ, 100 м -- 60-тар дьэри, 200 м -- 55 үһэ, 300 м -- 50-тан үһэ саастаастар.

Эстафеталар

Эр дьонго: 100--55-тэн үһэ, 100 м--60-тан үһэ, 100 м--55-тэн үһэ, 100 м--60 үһэ саастаастар.

Дьахталларга: 60 м -- 50--55, 60 м -- 55--60, 60 м -- 50--55, 60 м -- 60-тан үһэ саастаастар.

Мас тардыһыта

Хамаанда састааба -- 3 киһи. Ыһаһын-нара: 60, 70, 80 кг. Курактэһин быраабыла-тынан 2-гэ хоттордоххо туораһыннаах. Түмүк -- кытааччылар миэстэлэрттэн оч-ко сууматынан.

Канат тардыһыта

10 киһи (5 эр киһи, 5 дьахтар).

Конкурстар: түһүгэни кизгэти; ха-маандаҕа форма, эмблема; 2-лим концерт-най нүмэр.

"Эбээ, эһээ уонна сиз" курактэ-һин: спортивнай курактэһин; 1 концерт-най нүмэр. Сиз 12 сааһыгар дьэри. Бары кытталлар.

Оһуокай.

Түһүгэни аһаһын.

Кыайыһылаастары наҕараадалааһын, түмүк

Команднай: I миэстэ -- I степеннээк Диплом, харчынан бириэмийэ; II миэстэ -- II степеннээк Диплом, харчынан бири-эмийэ; III миэстэ -- III степеннээк Диплом, харчынан бириэмийэ.

Биһирдизлээн көрүгэһинэн: ме-даллар, Дипломнар, анал биһирдизтэр.

ХОС БЫААРЫЫ:

Хас биһирдиз нэһилик биһирдиз би-рийэ (400 солк. кырата суох) тутуах нэһилик чулуу спортсменн, үлэһитин чизигэр анаар.

Курактэһингэ биһир спортсмен эстафе-таттан ураты 2 көрүгэ кыттар.

Нэһиликтэртэн кэлбиттэр хонуула-рын, аһылыктарын бэйэлэрэ быһаараллар. Дьэрдордуу Алаһыгар хас биһирдиз нэһиликкэ сыһаарыллан миэстэлэр ана-наллар.

Улуустаабы ветераннар сэбиэттэрэ.

САХА СИРЭ РОССИЯ ГОСУДАРСТВОТЫГАР КӨНҮЛ ÖТТӨНЭН КОЛБОСПУТА 370, САХА АУТОНОМИЯТА ТЭРИЛЛИБИТЭ ВВ СЫЛЛАРЫНАН УЛУУСТААҒЫ "ДОҔОРДОУУ" ЫЫАҒЫН УОННА "ӨБҮГЭЛЭР ООҢЬУУЛАРА" ИЫЛИИЭКТЭР ИККИ АРДЫЛАРЫНААҒЫ СПОРТИВНАЙ КҮРЭХТЭҒИИ ПРОГРАММАЛАРА

Бэс ыйын 20--21 күннэригэр Чурапчы саликэһиэтин П. Е. Барахсанов аатынан киһи стадионугар уонна Дьэрдордуу Алаһыгар ытыллар.

Бэс ыйын 20 күнэ

10.00--11.30 -- "Өбүтэлэр оонньууларыгар" нэһиликтэри-нан хамаанданан спортивнай курактэһин саҕалаһыта. 100 м сүүрүү, хаһаҕай, мас тардыһыта (стадион).
12.00--14.00 -- нэһиликтэригэр парадтаан киирини. Ыһах аһылыта. Улуус баһылыгын, ыһах ыалдыһтарын эбэрдалара. Ыһах аһылытын церемонията (стадион).
14.00--15.00 -- түһүгэһин аһаһын (Дьэрдордуу Алаһа).
15.00--19.00 -- "Өбүгэлэр оонньуулары" курактэһин (стадион).

15.00--16.30 -- Алаһар нэһилигин уус-уран самодеятель-ноһын концерта (концерттыр площадка).

17.00--18.30 -- Хотторо нэһилигин уус-уран самодеятель-ноһын концерта (концерттыр түһүгэ).

19.00--Оһуокай конкурса (Дьэрдордуу Алаһа).

21.00--"Уоһуг түһ" шоу-программа (концерттыр площадка).

Бэс ыйын 21 күнэ

10.00--11.00 -- хартына галереятын аһылыта (культура управлениетын дьэһэт).

10.00--17.00 -- "Өбүгэлэр оонньуулары" курактэһин (стади-он).

12.00--13.00 -- Хатыы нэһилигин уус-уран самодеятель-ноһын концерта (концерттыр площадка).

15.00--16.30 -- Салак нэһилигин уус-уран самодеятель-ноһын концерта (концерттыр площадка).

КӨРҮГЭҺИНИН КҮРЭХТЭҒИИЛЭР БАЛАҒЫАННАЛАРА

Чэлчэки атлетикаҕа хамаанда састааба

Эр дьонго: 100 м -- 65-тэн үһэ, 200 м -- 60-тан үһэ, 400 м -- 55-тэн үһэ, 600 м -- 55-тэн үһэ, 300 м -- 50-тан үһэ саас-

Арымаахтара

Сыннаһан киһигэр олохтоох уһуулаан иитэччигэ А.Н. Петрова 35 сыллаах үлэтин түмүктүүр дьоро кизэһэтэ

ҮТӨ КИҢИНИ ЧИЭСТЭЭТИЛЭР

Надя эмиз уһуулаан бастыг активист.

Урут мин хулууп сэбиэ-диссэй эрдэхпинэ Анна Никитовна биһир активист.

уран-уус программа авто-ра, ЮНЕСКО конферен-циятын кыттылааҕа, үлэ ветерана А.Н. Петрова дьоро кизэһитигэр нэһили-к дьон-сэргэтэ киһикэ

ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ ТВ с 10 июня по 16 июня

БЭСЫЙЫН 8 КҮНЭ, 2002 СҮЛ. СУБУОТА

САГА ОЛОХ

Понедельник, 10 июня

1-я программа

Канал ОРТ

Телеканал "Доброе утро".

Новости.

"Семейные узы". Сериал.

Что? Где? Когда?

Документальный детектив. "Последний соблазн угонщика".

Дело 2002 года.

Новости.

"Серебряный шар". Ведущий - В.Вульф.

Гуар Цилинский в фильме "Нокс".

Мультсериал "Сказка о мертвой царевне и семи богатырях".

Новости.

Мультсериал.

Страна чудес. Александр Демьяненко, Владимир Грамматиков в фильме "Им слова о футболе".

Жди меня.

Вечерние новости.

"С легким паром!".

Футбол. Чемпионат мира.

Сборная Туниса - сборная Бельгии.

Трансляция из Японии.

Время.

"Слабое звено".

Независимое расследование.

23.05 "Убойная сила-2: Дачный сезон".

00.00 "Ночное время".

02.20 Эрик Робертс в триллере "Острые ощущения". До 02.15.

2-я программа

Канал РТР

05.49, 05.50 - 09.00 УТРО НА РТР.

05.50, 06.50 - 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.

06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.

06.10 "Православный календарь".

06.15 "Семейные новости".

06.25 "Дорожная часть".

06.30 "Афиша".

06.40 "Дорожный патруль".

07.10 "Экспертиза РТР".

07.20 "Национальный доход".

07.25 ВЕСТИ-СПОРТ.

07.30 "Семейные новости".

07.40 "Федерация".

08.10 "Национальный доход".

08.15 "Хронограф".

08.30 "Дорожный патруль".

08.40 "Экспертиза РТР".

09.00 ВЕСТИ.

09.10 "Моя семья".

10.00 ВЕСТИ.

10.20 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Коста-Рики - сборная Турции.

12.30 Сериал "Сибил" (США).

13.00 "Лодка любви". Телевизионный фильм.

14.00 "Дикий ангел".

15.00 ВЕСТИ.

15.20 Чемпионат мира по автогонкам в классе "Формула-1". Гран-при Канады. Трансляция из Монреаля.

17.00 Художественный фильм "Папа".

17.30 ВЕСТИ.

ЯКУТСК

17.50 Программа передач.

17.55 "Русалка". Художественный фильм.

19.00 "Дорога в никуда". Шоу продолжается... (ТРК "Алмазный край").

19.30 Видеозарисовка.

19.40 Реклама.

Канал РТР

19.50 "Спокойной ночи, малыши".

20.00 ВЕСТИ.

ЯКУТСК

20.35 "Саха сирэ-Якутия".

Канал РТР

20.55 Дневник чемпионата мира по футболу.

21.50 Детектив "Кобра. Черная кровь". Часть 3-я.

22.45 "Дорожный патруль".

23.00 ВЕСТИ-ПОДРОБНОСТИ.

23.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.

23.30 Комедия "Добрый", 1979 г.

01.10 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Кореи - сборная США. Трансляция из Южной Кореи.

03.20 "Дорожная часть". До 03.33

3-я программа

Канал РТР

17.50 Сериал "Друзья-4" (США).

18.20 ВЕСТИ-МОСКВА.

18.50 "Комиссар Рекс".

20.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. До 20.55

Вторник, 11 июня

1-я программа

Канал ОРТ

Телеканал "Доброе утро".

Новости.

Жди меня.

Комедия "Африканец".

"С легким паром!".

Новости.

Независимое расследование.

Комедия "Формула любви".

Дисней-клуб: "Любимчик".

15.00

15.15

16.20

18.35

19.05

21.00

21.30

23.25

06.30

08.00

08.10

10.20

12.30

13.00

15.00

15.20

15.50

16.00

16.10

16.20

16.30

16.40

16.50

17.00

17.10

17.20

17.30

17.40

17.50

18.00

18.10

18.20

18.30

18.40

18.50

19.00

19.10

19.20

19.30

19.40

19.50

20.00

20.10

20.20

20.30

20.40

20.50

21.00

21.10

21.20

21.30

21.40

21.50

22.00

22.10

22.20

22.30

22.40

22.50

23.00

23.10

23.20

23.30

23.40

23.50

00.00

00.10

00.20

00.30

00.40

00.50

01.00

01.10

01.20

01.30

01.40

01.50

02.00

02.10

02.20

02.30

02.40

02.50

03.00

03.10

03.20

03.30

03.40

03.50

04.00

04.10

04.20

04.30

04.40

04.50

05.00

05.10

05.20

05.30

05.40

05.50

06.00

06.10

06.20

06.30

06.40

06.50

07.00

07.10

07.20

07.30

07.40

07.50

08.00

08.10

08.20

08.30

08.40

08.50

09.00

09.10

09.20

09.30

09.40

09.50

10.00

10.10

10.20

10.30

10.40

10.50

11.00

11.10

11.20

11.30

11.40

11.50

12.00

12.10

12.20

12.30

12.40

12.50

13.00

13.10

13.20

13.30

13.40

13.50

14.00

14.10

14.20

14.30

14.40

14.50

15.00

15.10

15.20

15.30

15.40

15.50

16.00

16.10

16.20

16.30

16.40

16.50

17.00

17.10

17.20

17.30

17.40

17.50

18.00

18.10

18.20

18.30

Куда пойти учиться?

ЭБЭРДЭЛНИЙН

Күндү, тапталар кэрэммик, абабын, күтүктүтүн, РСФСР норуутун үрөсүнүн туйгун, Россия Федерация уюна Саха Республикатын спордун мастарын, Чакыр кэлиниги олохтоон АДАМОВ Николай Николаевич 50 саасын туолбут үбүлүйүмүн итиник, истиник эбэрдэлибит!

Чакыртан кэрэммик, олоорун, Москвадан кышын, күтүктүтүн, Чакыртан Афанасьевтар, Хадартан Давыдовтар, Хатылыттан Чичигинаровтар, Одулуунтан Айалчик, Мария, Мичил Адамовтар, Дьоксуускайтан Капитоновтар, Осиповтар, Афанасьевтар, Шариннар, Бордунгастахтан, Аллараа Бэстээхтэн, Орто Халыматтан Афанасьевтар, Жирковтар.

Күндүтүк санын күтүктүтүн, тыл, энергетика, үлэ ветеранын, хоту көһөрүлүү кыттылаабын, Чуралчы сизинизин олохтоон МАКАРОВ Иван Кириллович 70 саасын туолбут үбүлүйүмүн итиник, истиник эбэрдэлибит!

Эн биниги адыныбигинин Федорен Константиновна тын үлэбинин ханнасытынан дьон-сэргэ убаастабын, мун, сарын-сарынгытынан өйөһөн, олооругун мал, үрөхтөөк, үлэбит дьон олоорон, сизинизин үлэтинин сыйдыгытынан, олоу кыта тэннэ хаамдыгытынан астынабыт. Аймах-билэ дьонугутар кыһаныгыт, көмөгүт, сүбэбит ичин махтанабыт.

Ытыктыр дьомугутар чэпкэн-чэбдик доруубуйаны, дьоллоох-соруулаах олоу баарабыт.

Даниловтар, Григорьевтар, Алексеевтар.

Таттыр кэрэммик, абабын, эбэбит, "Чуралчы-рой" ХЭТ тууга мастарын СОФРОНОВ Иван Иванович 50 саасын туолбут үрөүлээх күтүктүн ис сүрэхтигиттен итиник, истиник эбэрдэлибит!

Күндү кийибигиз чэпкэн-чэбдик доруубуйаны, үлөбүр үрдүк ситилилэри, кырдыры билимиз эбэрдэ эрчим, үрөү-көтү артыстаах үлүн дьоллоох олоу баарабыт. Барыбыт туугутар үдэрээт кыһаныгыт ичин сүтүктээх бэйэбит сүгүрдүн туран махтанабыт.

Кэрэммик Татьяна, кыргыттарык Алена, Анжалика, Тая, уолун Ваня, күтүктэриг Николай, Алексой, сизинизин Айастан, Айсен, Алешик, эдэнигит Елена Ивановна.

Убаастабылаах биргэ үлэтир коллэбигин КОНСТАНТИНОВ Павел Васильевич 55 саасын бэлэтир үбүлүйүмүн, истин, көрө санааны ис сүрэхтен бааран турм, итиник, истиник эбэрдэлибит!

Эн чугас дьонугар, дьон кэрэммик, психологтар үлө-мааны майгыт, көнө, сүдүгү, чэпкэн олоорун, чэпкэн-чэбдик олохтоох дьон кэрэммик дьонун холбоор булар.

Энчээ тус бэйэбэр, дьон кэрэммик дьонун доруубуйаны, үдэрээт таппы, үлэ үрөү-көтү баарабыт. Ысыгыт дьылаах ысан-сигэн истин, олоорун өрү дьоллоох-соруулаах буолуу, сүдүк арз сыйдыгыт, үлө арз тоскойдун дьон алгыбыт.

Одулууннаабы оскуола-лицей педколлектив, администрацията, профкома.

Убаастыр күтүктүтүн, Одулууннаабы оскуола-лицей улуутан, Саха Республикатын үрөсүнүн туйгун КОНСТАНТИНОВ Павел Васильевич 55 саасын туолбут үбүлүйүмүн, сүтүктээх бэйэбит сүгүрдүн, холдоһулаах бэйэбит конкуйан турм, эбэрдэлибит!

Күндү кийибигиз сыйлырар ааксыбака, кырдыры билимиз, өрү чэпкэн буларга, сир үрдүгү баар бары үлэги, дьолу-соруу баарабыт. Сизин, олоорун, кэрэммик тапталарыгар уугутан үлэтин-үлүн үлээн дьон алгыбын тиздэлибит.

Одулуунтан эбэрит Дмитрий Николаевич, Софроновтар, Ефремовтар, Кэбээйттэн Ефремовтар, Дьоксуускайтан Сивцевтар, Кельциновтар.

• Олоорбут суруйаллар

МИН НЫРЭЙДЭРИМ

Биниги икки ныйрайдэхпит. Бир ныйрайдит ыам ыйыгар төрөөбүт, ол ичин аата Маайа дьон, оттон иккиспит Күөргэй, дьүлүнэ манган эрэн.

Билигин кинилэр таһырдыа онбуорбут илгиз мөччүлээлэр. Мин дьэбиттэн таһыстапына, өрө көрө түбүлэр. Куруутун киллээп киллээх таһаарыбын, ону сизри сүүрэн кэлэлэр. Аны эмий көрдөөннөр таһаарын эмпитикен бараллар. Мин кинилэри мооньуларымнан иккиспит, таһы-таһы сыйлыгыбын. Сынгаатарын аннын тарбаталарын наһаа сөбүлүүлэр, наһаа туттан

Сайыына КОЗЛОВА,
Хатылы орто
оскуолатын 6 кыл.
үрөнээччигэ.

ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГИИ -- НОВАЯ СТРУКТУРА ЯГУ

6 мая 2002 г. решением Ученого совета ЯГУ был открыт новый факультет -- факультет психологии. Это радостное событие случилось не сразу, на протяжении нескольких лет шла подготовительная работа по открытию факультета. В 1996 г. при ФЯФК было открыто отделение психологии, в 2001 г. состоялся первый выпуск психологов. Практически все выпускники работают по специальности.

Профессия психолога в условиях изменяющегося общественного сознания приобретает все большую необходимость и актуальность. В последние годы отмечен рост психологического образования. Изменилось представление о профессии психолога в массовом сознании, растет престижность данной профессии, происходят перемены в социальном статусе психолога-профессионала. Если 15-20 лет с профессией психолога люди практически не сталкивались, то сейчас каждый человек хотя бы один раз обращался к помощи психологов.

Какую роль играют психологи в обществе? В зависимости от характера деятельности психологов можно условно разделить на: психологов-теоретиков, занимающихся разработкой теоретических знаний о закономерностях и механизмах психической деятельности человека, и психологов-практиков, психологов-диагностов и консультантов, занимающихся обслуживанием людей. В реальной жизни эти два направления деятельности психолога пересекаются, и каждый психолог занимается

как научной, так и практической деятельностью.

Какие направления можно выделить в деятельности психолога-практика? Психодиагностическая деятельность -- выявление индивидуально-психологических особенностей людей при помощи различных психологических методов -- наблюдения, эксперимент, тестирования и т.п.; психокоррекционная деятельность -- развитие тех или иных интеллектуальных и личностных качеств, либо устранение каких-либо недостатков в психическом развитии; психопрофилактическая деятельность -- повышение психологической компетентности населения и психологическое консультирование.

Где могут работать психологи? В зависимости от сферы деятельности психологов можно делить на социальных, педагогических, юридических, медицинских, инженерных и пр. психологов. В нашем регионе наиболее развитой в настоящее время является психология в сфере образования. Практически во всех образовательных учреждениях работают психологи.

Наш факультет готовит психологов по четырем специализациям: социальной психологии, организационной психологии и психологии труда, педагогической психологии и специальной психологии. В будущем планируется открытие специализаций по юридической, клинической, спортивной психологии, психологическому консультированию и т.д.

Поступающие на факультет

психологии сдают следующие экзамены: математика (ЕГЭ), биология (тестирование), русский язык (ЕГЭ). Прием документов с 25 июня по 15 июля, экзамен с 16 по 31 июля. Плановый набор на факультет психологии составляет 40 человек, сверхплановый -- 20-25 человек.

В 2001 году открыто очно-заочное отделение психологии для лиц с высшим образованием, т.е. для тех, кто уже работает психологом и ощущает потребность в получении второго высшего образования, а также для всех лиц с высшим образованием, желающих получить профессию психолога. Зачисление на отделение осуществляется на основе собеседования и тестирования. Прием документов и собеседование с 25 июня по 30 сентября, зачисление 1-5 октября. Срок обучения -- 2,5 года.

В структуре факультета три кафедры -- кафедры общей психологии, кафедре социальной и этнической психологии, кафедре дифференциальной психологии и психологии развития, учебная психодиагностическая лаборатория, учебно-методический кабинет психологии, Центр по переподготовке психологов и дополнительному образованию, в составе которого очно-заочное отделение (на базе высшего образования), курсы повышения квалификации психологов, консультационный пункт, Малая Психологическая Академия, консультационный пункт.

На факультете психологии работают опытные преподаватели.

Декан факультета -- доктор психологических наук, профессор Окошников А.П., зав. кафедрой общей психологии -- кандидат психологических наук, доцент -- Прокопьева Н.Ю., зав. каф. социальной и этнической психологии, доцент -- Егорова А.И.. На факультете также работают кандидаты наук Егорова В.Н., Алексеева Л.И., Абдулова Т.В., Старостина М.И., старшие преподаватели -- Унарова С.Н., Алексеева П.С., Черкурова М.М., Давыдова В.Я. и др.

Все преподаватели имеют специальную подготовку по различным отраслям психологии. Наряду с преподавательской, сотрудники факультета занимаются и научной деятельностью. Приоритетными направлениями научной деятельности сотрудников факультета являются исследования в области педагогической, социальной, этнической, управленческой, политической психологии.

Приглашаем всех желающих абитуриентов на факультет психологии. Мы размещаемся в КГФ (деканат -- ауд. 713), отборочная комиссия будет работать в ГУК (каб. 145).

А. И. ЕГОРОВА,
кандидат психологических наук, доцент, зав. кафедрой социальной и этнической психологии, ответственный секретарь отборочной комиссии факультета психологии ЯГУ.

БИЛЛЭРИИ

Бэс ыйын 20--21 күннэригэр ытыллар улуус ыһаабыр "Чурапчы" ТХПК бэйэтин манник бородуксууларын атыга таһаарар:

- үтөһөлөх эт (устууката) -- 35 солк.;
- үтөһөлөх ис -- 25 солк.;
- мүйө -- 55 солк.;
- бырыпах (1 кириллэ) -- 15 солк.;
- биз кымыһа -- 50 солк.

Тэрилтэлэр сайаалкабытын бэс ыйын 15 күнүгэр дьэри түһэрэргитигэр. Төлөбүр -- тутта харчынан эбэтэр эрдэ көһөрүмүн. Сайаалкаан аскытын бэс ыйын 19 күнүгэр килэ Ө чааска дьэри кэлэн ылабыт.

"Чурапчы" ТХПК администрацията.

БИННИГЭ ӨНӨБҮТҮНЭН ТУАНЫН!

Күн ахсын Чурапчы -- Аллараа Бэстээх маршрутуунан дьону таһаарыт. Тел.: 42-292

СҮТҮКТЭННИБИТ

Кузьмина Александра Николаевнага Хайахыт участкай баһыһатынан 2002 сыл олутуу ый 19 күнүтүн 28 күнүгэр дьэри болдуоха берилибит 041187 №-дээх болоничнай лист сүтүктүнүн дьынгэ суоруман аабыллар.

Адамов Егор Иосифович аатыгар Дьоксуускайдаагы 1 №-дээх техникескэй лицейинэн 1996 с. бэс ыйын 19 күнүгэр берилибит "В", "С" категориялардаах, 145 А сериялаах, 010112 №-дээх водителескэй дастабырынан уонна 14 К5 563762 №-дээх сэрэтэр толукун сүтүктэригэр дьынгэ суохтарынан аабыллар.

АТЫЛЫБЫТ

1991 с. онотуллубут ВАЗ-2121 "Нива" автомашинаны. Сьаната чэпкэки. Билсэр телефон Болонгого 25-538.

Суһаллык 2000 с. балаһан ыйыгар онотуллубут УАЗ ("Санитарка") автомашинаны. Сьаната -- 95 тыһ. солк. Туруга үчүгэй, сүүрэ сылдыр. Билсэр тел. 42-136.

Күндү кэрэммик, абабыт, хоту көһөрүлүү кыттылаабы, Хатылы кэлиниги олохтоон

НЕУСТРОВ Михаил Митрофанович

ырахан ырытытан бэс ыйын 6 күнүгэр күн сириттэн суох буолбутун, дьирлиик курутуун туран, чугас аймактарыгар, үлэ-хөһөкүтүгэр, бигэр дьонугар ийиниһирэбит.

Кэрэммэ, олооро, күтүктэри, сизиннэри.

Курубанарын тиздэлэр:

-- Ийиник олохтоон, хоту көһөрүлүү кыттылаабы Неустров Михаил Митрофанович өлбүтүн олоорутар, сизинизигэр, бары чугас аймактарыгар Хатылы кэлиниги дьаһалтата, кырдыастарын сөбүлэ.

-- Таттыр, убаастыр таһа Неустров Михаил Митрофанович өлбүтүн сизинизигэр, улуустаагы үрэх улаһаһытын үлэһитигэр Попова Марина Ильиничнага, олооругар, чугас аймактарыгар үрэх улаһаһыта, үрэх үлэһитигэр профсоюзун улуустаагы комитета.

-- Убаастыр таһа Неустров Михаил Митрофанович өлбүтүн кэрэммик Мария Родионовага, олооругар, сизинизигэр Салта М. Попова дьон кэрэммэ.

-- Күндү аҕата Неустров Михаил Митрофанович өлбүтүн кыһыгар Вера Михайловна, күтүктүгэр Николай Васильевич Лебедевтарга, кинилэр олооругар, Вера ийэтигэр Мария Родионовага, бигэр төрөөбүтүгэр Хатылы орто оскуолатын 1982 сылааха бүтэрибит.

Тыл, үтө, партия ветерана, СР норуотун хаһаайсыбатын үтүөлөх үлэһитэ, Үлэ Кыһыл Знамята орден кавалера, Хоптодо кэлиниги олохтоон

ДМИТРИЕВ Николай Степанович

үлүн ырахан ырытытан өлбүтүн дьирин курубанарын тиздэлэр:

-- Партийнай, советскай, хаһаайсыбанын үлэһит Дмитрийев Николай Степанович олохтон туорабытынан кэрэммик Прасковья Степановнага, кыһыгар кийинитигэр Аанньа, сизинизигэр Марианнага, Степага, олооругар Сергейга, Маашага, бары чугас аймактарыгар Чурапчытан Алексей, Пелагея, Володя, Александр, Алеша, Лена, Света Кривошапкиннар.

-- Биргэ үлэһит аҕа таһаарыстара, наставниктара, үтө кийи Николай Степанович Дмитриев өлбүтүн кэрэммик Прасковья Осиповнага, олооругар, сизинизигэр Рамса уонна Гаврил Адамовтар.

Уус-тапта олохтоон, урут Чурапчыга эхсимиһынан үлэһит, тыл, үлэ ветерана

БЕЛОЛЮБСКИЙ Иосиф Дмитриевич

ыам ыйын 30 күнүгэр эмискэ маһуун олохтон туорабытынан кэрэммик Косени Алексеевнага, олооругар дьирин курубанарын тиздэлибит.

Чурапчытан түгүрдэрэ Старостиннар, Лукиннар.

Редактор Г.Г. ПОПОВ
ААДЫРЫСЫТ: 678670, Чурапчы с.д.
Карл Маркс уул, 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
редактор -- 41-332, отделар -- 41-265.
E-mail: sanaoloh@churapsakha.ru

Хаһыаты тэрийэччилэр: Саха Республикатын Правительствота, улуус дьаһалтата, редакция. Хаһыат сахалыы тылыннан онтуорунуука, чэппиэргэ, субуотага таһар. Хаһыат индекса: 54907

"Сага олох" редакционной-издательской холбоһук. Оффсетнай бэчээт. Сакааһын № 67. Тираж 2530. 07.06.2002 с. бэчээккэ берилиннэ.

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөп түбөһөр буолбатах. Сурунка ыйылар чакчылар кырдыктаахтарыгар эппиэтинэһи автор тус бэйэте сүтэр.